



Mokslo naujovės: ligonių gyvenimą ilgina pakeista gydymo taktika

Naujovių į Nacionalinio vėžio instituto medikų darbą įnešė koronaviruso epidemija. Gal svarbūs pakeitimai nepadarys tiesioginės įtakos ligonių išgyvenamumo ilgėjimui, tačiau jų gyvenimas tikrai taps patogesnis. Daugelį dešimtmečių prostatos vėžiu sergantys vyrai gydomi chemoterapiniais vaistais, kurie žudo vėžines ląsteles. Prieš kelerius metus pakeitus šių vaistų skyrimo tvarką, ir pacientai, ir gydytojai sulaukė stebėtinai gerų rezultatų – ligonių gyvenimas gerokai pailgėjo.

Ligoninė veikia, ligoniai gydomi

„Karantino metu mūsų darbas beveik nepasiketė. Konsultuojame ir poliklinikoje, ir nuotoliniu būdu. Manau, ateityje ir toliau dalį pacientų taip konsultuosime. Žmogus tikrai neturi važiuoti pas mus tik tam, kad gautų vaistų receptą. Jei žinome tyrimų duomenis, – juos pateikia šeimos gydytojas, – galime skirti gydymą, išrašyti elektroninį receptą arba spręsti, ar ligoniui reikia papildomų tyrimų, – teigia NVI Onkourologijos skyriaus vedėjas dr. Albertas Ulys. – Dauguma mūsų pacientų sąmoningi ir suvokia situaciją. Stengiasi pasitikrinti, atvykti laiku.“

Vis dėlto, jeigu paciento liga yra vidutinės arba mažos rizikos, jei jis serga gretutinėmis ligomis, operaciją galima atidėti, nes reabilitacija negalima. „Mes manome, kad po prostatos operacijos ji svarbi, toks ligonis neteks reikalingo gydymo etapo“, – sako urologas.

Kiti pacientai gydomi kaip anksčiau.

Dažniausia liga

Prostatos vėžys – dažniausia vyrų onkologinė liga, kasmet nustatoma apie 2,5 tūkst. vyrų. Vis dažniau ji aptinkama anksti, kai šiuos vyrus galima išgydyti.

Yra daugybė prostatos vėžio gydymo būdų ir niuansų, kurie priklauso nuo ligonio būklės ir amžiaus, nuo ligos ypatumų ir net nuo paciento pageidavimų. Gydytojai stengiasi derinti pacientui palankiausią terapiją su maksimaliu laukiamu rezultatu.

Jei nustatomas neišplitęs pradinį stadijų vėžys, jei liga neagresyvi, gydytojai tokį pacientą tik aktyviai stebi. Gydyti jis pradėdamas tuomet, jei navikas „pabunda“.

Jei liga piktesnė, specialistai taiko radikalius gydymo metodus – pašalina naviką arba atlikdami chirurginę operaciją, arba taikydami spindulinę terapiją. Skiriama ir hormonų terapija. Šio gydymo tikslas – sunaikinti naviką ir išgydyti žmogų. Vis dėlto kartais nutinka taip, kad,

net esant palankioms prognostinėms aplinkybėms, liga ima plisti.

Tad jei liga po pirminio gydymo ima progresuoti, vėžys išplinta, nustatomos metastazės arba jei iš pat pradžių nustatomos metastazės, ligonis imamas gydyti kitaip.

Šiame etape labai svarbi chemoterapija. Tai – gydymas vaistais, kurie naikina vėžines ląsteles.

NVI onkologė-chemoterapeutė dr. Jolita Asadauskienė sako, kad chemoterapija neskiriama ligoniams, kuriems vėžys neišplitęs, yra pradinį stadijų, nes tokios vėžinės ląstelės mažai jautrios, o kai kurios iš viso neįsijaučia chemoterapiniais vaistais. Tačiau kai liga ima plisti, ląstelės tampa piktybiškesnės ir kartu mažiau atsparios chemoterapijai. Tuomet galima pradėti gydymą šiais vaistais.

Svarbi naujovė

Mokslininkai yra įrodę, kad prostatos vėžys atsiranda todėl, kad organizmą veikia vyriškieji hormonai androgenai. Dėl šios priežasties, kai vėžys atsinaujina, vyrams šalinamos sėklidės, kurios išskiria hormonus. Toks gydymas efektyvus ir smarkiai pailgina ligonių gyvenimą, bet vis dėlto ateina minutė, kai vėžinės ląstelės nustoja reaguoti į gydymą hormonais. Tuomet pacientams skiriama chemoterapija.

Prieš keletą metų įrodyta, kad, su hormoniniais preparatais iš karto skyrus chemoterapinių vaistų, gydymas būna daug efektyvesnis nei tuomet, kai jie skiriami vieni po kitų.

Jau kelerius metus Lietuvoje vyrams, sergantiems išplitusiu vėžiu, iš karto taikoma ankstyvoji chemoterapija. Gydytoja teigia, kad toks gydymas duoda neregėtai gerų rezultatų – jis sustabdo ligą, ir ligonių gyvenimas pailgėja vidutiniškai pusantų metų. Bet daugelis pacientų neatsirandant naujoms metastazėms gyvena ir trejus metus, o kai kurie, pasitęskus dar ir kitus gydymo metodus, net penkerius–septynerius.

Dr. Jolita Asadauskienė aiškina, kad kai vėl ima rasti metastazių, pacientams skiriami antrosios eilės chemoterapiniai vaistai, kurie dar keletą mėnesių pailgina pacientų gyvenimą.

Tačiau ateina laikas, kai nebe galima tęsti ir šio gydymo, bet nusiminti nereikia, yra vaistų, kuriuos galima vartoti ir tokiu atveju.

„Lietuvoje turime nemažą modernių vaistų prostatos vėžiui gydyti arsenalą“, – tvirtina chemoterapeutė. Tik svarbu, kad vyrai reguliariai pasitikrintų sveikatą, o susirgę – bendradarbiautų su gydytojais.

UŽS. NR. 55223

Kas nors tirpsta? Kai ko trūksta

Jeigu pastebėjote dažnai dilgčiojant plauštas ir pėdas, gali būti, kad jūsų organizmui nepakanka magnio.

Tarp visų mums būtinų elementų magnis – tikras superherojus. Jis reikalingas nervų ir raumenų funkcijai, normaliam cukraus lygiui kraujyje palaikyti, sveikiems kaulams ir medžiagų apykaitai bei dar daugybei dalykų. Tad kai magnio pritrūksta, situacija prilygsta traikinui, nuvažiavusiam nuo bėgių: organizme prasideda visiškas chaosas ir sumaištis.

Neišnaudojamos galimybės

Suaugę vyrai turėtų gauti 410–420 mg, moterys – nuo 310 iki 320 mg magnio per dieną (besilaukiančios – dar daugiau, 350–360 mg). Gera žinia tai, kad jo yra pačiame įvairiausiame maiste: tamsialapėse daržovėse, riešutuose ir sėklose, pupelėse, avokaduose, bananuose, jogurte... Magnio esama netgi juodajame šokolade. Ir vis tiek dauguma žmonių neprikaučia tiek jo atsargų, kiek reikėtų.

Magnio deficitas dažnai nustatomas sergantiesiems Krono liga ir celiakija, turintys atsparumą insulinui (cukrinio diabeto pranašą). Netgi gyvenimo būdas gali lemti magnio trūkumą. Piktnaudžiaujantieji alkoholiu, netinkamai besimaitinantieji, turintys virškinimo trakto problemų ar stokojantys vitamino D labiau už kitus rizikuoja susidurti su deficito problema.

Magnio stygius nebūtinai išskart pasireiškia kokiais nors simptomais. Tačiau su laiku jis gali sukelti labai

nemalonių sveikatos problemų.

Štai kelios iš jų, apie kurias būtinai turėtumėte pasipasakoti gydytojui.

Dilgčiojantys rankų ir kojų pirštai

Kadangi magnis reikalingas nervų impulsams perduoti, jo trūkumas organizme gali lemti aptirpimus ar dilgčiojimus. Šie būdingi daugiausia pirštams – tiek rankų, tiek ir kojų, bet dažnai atrodo, kad tirpsta visa galūnė.

Kažkas panašaus į gripą

Dingęs apetitas, pykinimas, vėmimas, nuovargis ir silpnumas. Pažįstami simptomai? Deja, visiems, kada nors sirgusiems gripu.

Tačiau lygiai tokiais pačiais požymiais pirmiausia pasireiškia ir magnio deficitas.

Kita vertus, panašūs negalavimai gali įspėti ir apie daugybę kitų sveikatos sutrikimų, ne tik šiuos du. Tad jeigu jie nepraeina per penkias dienas, kreipkitės į gydytoją.

Priepuolis be priežasties

Jeigu nesergate jokia liga, galinčia provokuoti priepuolius, tai gilėjančio magnio deficito ženklas.

Priepuoliai vyksta dėl sutrikusių elektros impulsų smegenyse, o magnio trūkumas kaip tik ir gali juos trikdyti. Patyrėte kažką panašaus – nedelsdami kreipkitės į gydytoją.

Mėšlungio kančios

Chaotiškai susitraukinėjantys raumenys gali kelti skausmą, są-

tingį sunkumą ne tik kojose, bet ir rankose. Mokslininkai mano, kad mėšlungio priepuolius lemia padidėję kalcio srautai į nervines ląsteles, kurie hiperstimuliuoja raumenų nervus. O padidėja jie tuomet, kai organizme sumažėja magnio.

Papildai su magniu gali padėti sumažinti mėšlungio priepuolius dažnį ir intensyvumą.

Tarsi nesavame kailyje

Magnio trūkumas gali lemti ir jūsų nuotaiką, ir net asmenybę. Taip pat padidinti depresijos riziką.

Tarp galimų psichologinių magnio deficito simptomų – abejingumas, „atbukimas“, emocijų trūkumas ir padidėjęs nerimas.

Padažnėjęs širdies plakimas

Magnio deficitas gali būti kito elemento – kalio – deficito priežastis. Kalio trūkumas paveikia svarbiausio mūsų kūno raumens ląsteles ir, vaizdžiai tariant, išmuša širdį iš ritmo.

Jeigu jaučiate, kad jūsų širdis pradėjo plakti tankiau arba rečiau nei paprastai, būtinai užsiminkite apie tai gydytojui.

Užkietėję viduriai

To priežasčių irgi gali būti daug, ir viena iš jų – magnis. Tiksliau, jo trūkumas maiste.

Įprastai laikoma, kad normalu yra tuštintis vidutiniškai tris kartus per savaitę. Dauguma medikų sutiks, jog mažesnis skaičius jau reiškia užkietėjimą.

PARENGĖ SANDRA MIŠKINIENĖ

Vitaminas D padeda gydant vėžį



Naujausi tyrimai patvirtino, jog vitaminas D išvaduoja besigydančius vėžį nuo sunkių šalutinių poveikių.

Konkrečiai omenyje turima vėžio imunoterapija naudojant kontrolinių taškų inhibitorius. Tokie vaistai padeda sergančiojo imuninei sistemai atpažinti vėžines ląsteles ir su jomis kovoti.

Nors šis gydymo būdas labai efektyvus, išsiskiria itin nemaloniais šalutiniais poveikiais, tarp kurių – kolitas, arba storosios žarnos uždegimas.

Anksčiau jau buvo nustatyta, kad vitaminas D gali veikti sergančiųjų autoimuninėmis ligomis ir žarnyno uždegimais imuninę sistemą. Todėl specialistai nusprendė išban-

dyti jį ir vėžio imunoterapijoje.

Tyrime dalyvavo 213 sergančiųjų melanoma. Jiems gydymas kontrolinių taškų inhibitoriais buvo taikomas 2011–2017 metais. Iš šių pacientų 37, arba 17 procentų, išsivystė kolitas. Bet 66 pacientams (31 procentui), prieš pradėdami terapiją vartojusiems vitaminą D, kolito grėsmė sumažėjo net 65 procentais.

Toks rezultatas, beje, buvo ne vienintelis. Jis pasikartojė ir kitoje, jau 169 pacientų grupėje. Tarp jų 49 asmenims (29 procentams) išsivystė kolitas. Bet tiems, kurie vartojo vitaminą D, šios ligos atsiradimo tikimybė sumažėjo 54 procentais.

„EUREK ALERT“

